HE 41/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi
-
Esitys hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamiseksi

Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Esteettömyysdirektiivi

- Esteettömyysdirektiivissä määrätään pakolliset toiminnalliset esteettömyysvaatimukset tuotteille ja palveluille. Direktiivin tavoitteena on, että vammaisilla henkilöillä on muiden kanssa yhdenvertainen mahdollisuus saada palveluja ja tuotteita.

- Direktiiviä sovelletaan eurooppalaiseen hätänumeroon 112 saapuviin hätäviesteihinvastaamiseen (2 Art. 3 kohta).

- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun sopivin hätäkeskus vastaa eurooppalaiseen hätänumeroon 112 saapuviin hätäviesteihin, se noudattaa liitteessä I olevassa V jaksossa vahvistettuja erityisiä esteettömyysvaatimuksia (4 artiklan 8 kohta)

Esteettömyysvaatimukset yleiseen hätänumeroon 112 vastaamisessa

- Oltava käytössä reaaliaikaiseen puheviestintään ja reaaliaikaiseen tekstiviestintään perustuva yhteydenottotapa.
  - » *'Reaaliaikainen tekstitys'* pisteestä pisteeseen (PP) -tilanteissa tai monipisteneuvotteluissa käytettävää eräänlaista tekstipohjaista keskustelua, jossa lisättävä teksti lähetetään merkki merkiltä siten, että käyttäjä kokee viestinnän jatkuvana. (Direktiivin art. 3 kohta 14)
- Hätäilmoitukseen on vastattava samaa kommunikaatiotapaa käyttäen, kuin ilmoitus on tehty.
- Videokuvaa voidaan tarjota puheen ja tekstin lisäksi, mutta direktiivi ei velvoita sen tarjoamiseen.
- Jos videokuva tarjotaan yhteydenottotapana, siihen on sisällytettävä täydellisesti interaktiiviseksi synkronoitua puhetta ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna).

Esitetyt muutokset hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin (629/2010)

10 a § *Yleiseen hätänumeroon vastaaminen ja numeron esteettömyys*

- Hätäkeskuslaitos vastaa yleiseen hätänumeroon 112 tehtyihin hätäilmoituksiin, jotka on tehty käyttämällä reaaliaikaista puhetta tai reaaliaikaista tekstiä ja ilmoitukseen on vastattava samaa kommunikaatiotapaa käyttäen.
- Mahdollistetaan muut yhteydenottotavat ja teknologian kehittyminen tulevaisuudessa. Edellytyksenä kuitenkin hätäilmoituksen tekijän ja Hätäkeskuslaitoksen välisen vuorovaikutuksen mahdollistava tapa.
- Jos Hätäkeskuslaitos tarjoaisi yhteydenottotapana videokuvaa, siihen olisi vastattava interaktiiviseksi synkronoidulla puheella, tekstillä sekä videokuvalla.
- Yleiseen hätänumeroon vastaamisesta voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella

Esitetyt muutokset hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin (629/2010)

10 b § Yleisen hätänumeron esteettömyyden valvonta

- Esteettömyysvaatimusten noudattamista valvoisi sisäministeriö.

13 b § *Hätätekstiviesti* ja

25 a § *Hätätekstiviestin käyttäjärekisteri*

- esitetään kumottavan
- Hätätekstiviestin käyttö edellyttää ennakkorekisteröitymistä ja alaikäisen osalta vanhemman tai edunvalvojan suostumusta.
- Ennakkorekisteröinnistä luopuminen edistää esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- EU direktiivin 2018/1972 109 artiklan 5 kohta; varmistetaan, että matkustaessaan toisessa jäsenvaltiossa vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää hätäpalveluja vastaavin edellytyksin kuin muut loppukäyttäjät, mahdollisuuksien mukaan ilman ennakkorekisteröintiä.

Esitetyt muutokset hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin (629/2010)

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

- Puheen ja tekstin välittäminen reaaliaikaisesti 112 Suomi -sovelluksen kautta aiheuttaa arviolta 250 000 euron kustannuksen. Yläpitomaksun arvioidaan 112 Suomi -sovelluksen osalta olevan 5000 euroa/kk eli 60 000 euroa/vuosi.

- Hätäkeskustietojärjestelmään tehtävät muutokset, jotta hätäkeskuspäivystäjä voi vastaanottaa ja myös vastata reaaliaikaiseen tekstinsyöttöön. Kustannusarvio 500 000 euroa + ylläpitokulu 60 000 euroa/vuosi.

VOIMAANTULO

- Hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutos esitettäisiin tulevan voimaan 28.6.2025, mutta yleiseen hätänumeroon vastaaminen eli reaaliaikainen tekstitysmahdollisuus olisi saatettava lain mukaiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä.